

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

วังนารัตน์ หนูนาคน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 285 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t-test แบบ Independent สำหรับขนาดโรงเรียนที่ทำการสอน วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า (one-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ทุกด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05
3. ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

คำสำคัญ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา , สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ความนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมาต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน กล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ ชัยรัตน์ หลวยวิชรกุล(2547) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาในการบริหารและจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า มีปัญหาที่สำคัญ คือ การจัดการ

ศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางทั้งสิ้น ถึงแม้จะแบ่งอำนาจไว้เป็นขั้นตอนในอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง แต่ภาระงานและการตัดสินใจที่สำคัญบางส่วนก็อยู่ที่ส่วนกลาง ระบบดังกล่าวก่อให้เกิดความล่าช้า ขาดความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและปัญหาเร่งด่วนของนักเรียนและชุมชน อาทิเช่น หลักสูตรการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถสนองความต้องการของท้องถิ่น และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ขาดเอกภาพในการบริหาร ในที่นี้หมายถึง เอกภาพด้านการจัดการ เอกภาพด้านนโยบาย รวมทั้งเอกภาพด้านการจัดสรร และการใช้ทรัพยากร และเอกภาพด้านมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังขาดประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา คุณภาพของผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา โดยทั่วไปยังอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ และยังมีความแตกต่างกัน ทั้งคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของการจัดบริการทางการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน รูปแบบการบริหารจัดการที่รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง และขาดเอกภาพ ทำให้ยากที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมส่งเสริมในการดำเนินงาน ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้วยภารกิจที่มากและเกิดขึ้นอย่างสับสน ไม่ต่อเนื่องและขาดองค์กรที่เข้มแข็งรับผิดชอบด้านนโยบาย ทำให้ขาดกระบวนการพัฒนานโยบายและความต่อเนื่องของการดำเนินงานของกระทรวง ขาดการเชื่อมโยงกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ

กระทรวงศึกษาธิการไม่สามารถสร้างเอกภาพด้านนโยบาย ยังขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการเชื่อมโยงกับการอุดมศึกษา ซึ่ง ประเวศ วะสี (พรชัย ภาพันธ์ , 2547 : 2-3) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนของไทยในสถาบันการศึกษาทุกระดับตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาที่สร้างความอ่อนแอทางสติปัญญา หรือสร้างคนที่พิการทางปัญญา และทำลายศักยภาพทางการเรียนรู้ สร้างคนที่ขาดความรอบรู้ ไม่รู้ความจริง คิดไม่เป็น ทำอะไรไม่เป็น ขาดความรักในหัวใจ ขาดความรู้ความสามารถในการสร้างความรู้ ด้วยความคาดหวังของสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาที่เป็นวิกฤตการณ์ของชาติดังกล่าว จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่กระทรวง ศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาการศึกษาไทยให้ก้าวสู่มาตรฐานการศึกษาในระดับสากล ให้ความทัดเทียมกับนานาประเทศในโลก ด้วยมุ่งหวังว่าการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะก่อให้เกิดการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดแนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยให้สถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐบาลหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี บูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา คือ งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 30)

ความสำคัญของผู้นำในองค์กรทางการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้น ธีระ รุญเจริญ (2546 : 1) ได้กล่าวว่า การบริหารกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะในยุคโลกาภิวัตน์ มีความจำเป็นต้องอาศัยบริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้ธุรกิจต่าง ๆ เหล่านั้นดำเนินไปด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก ในด้านการจัดการศึกษาของประเทศชาติก็เช่นกัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับคำกล่าวของ โรบิน (Robin ,1978 : 14) ที่เสนอว่า หากผู้บริหารสถานศึกษาแสดงแบบการเป็นผู้นำ ย่อมจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างแน่นอน การทำงานใด ๆ ที่จะประสบผลสำเร็จหรือ ล้มเหลว ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือตัวผู้นำของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ นั่นเอง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการนำพาให้การดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพสูงสุด บุคลิกภาพและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาคือสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประการสำคัญคือ ผู้บริหารนั้นต้องทำงานร่วมกับบุคลากรคนอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะต้องอาศัยการร่วมมือในการปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา ลำพังผู้บริหารเพียงคนเดียวนั้นย่อมไม่อาจทำให้การดำเนินงานทุกอย่างในสถานศึกษารุดลุลไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ การที่จะทำให้บุคคลอื่น ๆ ยอมให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานใด ๆ นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมในการบริหารจัดการให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมในองค์กรและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ซึ่งต้องชี้หรือตัวกำหนดพฤติกรรม และลักษณะการดำเนินงานที่สำคัญก็คือแบบผู้นำนั่นเอง จึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่าแบบของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารจัดการในสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ หรือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของตน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เนื่องจากต้องการทราบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เป็นอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ได้นำไปประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 1,133 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) จำนวน 285 คน โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ประสิทธิภาพในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม ,ขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 10 ด้าน ดังนี้ 1.ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2. ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 3. ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 4. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 5. ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน 6. ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 7. ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 8. ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 9. ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 10. ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 285 คน โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence :IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.75 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติด้วย t-test แบบ Independent และ ANOVA (one-way analysis of variance) สำหรับตัวแปรประสพการณ์ในการสอนและขนาดของโรงเรียน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

- 1.สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 285 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสพการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดกลางมากที่สุด รองลงมาได้แก่ครูที่มีประสพการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี โดยทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก
2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่มีประสพการณ์ในการสอน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การแสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เพราะว่ายุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ประกอบกับเทคโนโลยีต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้า

อย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองให้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิเชียร ชิวพิมาย (2539)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนพบว่า พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ พัฒนาเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนในทุกช่วงชั้น ประเมินความต้องการของครู เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และใช้ข้อมูลด้านผลการเรียนของนักเรียนในการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของ ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชได้มีการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนภายในเขตทุกโรงเรียนต้องกำหนดเป้าหมายจัดทำเป็นแผนระยะยาว แผนระยะสั้น เพื่อนำมาเป็นยุทธศาสตร์กำหนดพันธกิจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของหลักการของกระทรวงศึกษาธิการ (2544) ที่มุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ส่วนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักสูตรจะต้องมีลักษณะกว้างยืดหยุ่น และมีความเป็นสากลทัดเทียมมาตรฐานโลก มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตรให้ยืดหยุ่นและหลากหลาย กระบวนการเรียนการสอนจะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรชัย ภาพันธ์ (2547) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการงานด้านวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนเปรียบเสมือนบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผลผลิตสินค้าออกมา คือ นักเรียนต้องเก่ง ดี มีความสุข สิ่งที่จะทำให้งานวิชาการสำเร็จได้นั้นคือ การนิเทศการศึกษา

1.2 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอนพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ผู้บริหารสังเกตการสอนอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ ชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครูเมื่อมีการประชุมหลังสังเกตการสอน ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างของคณะครูด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการงานด้านวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนเปรียบเสมือนบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผลผลิตสินค้าออกมา คือ นักเรียนต้องเก่ง ดี มีความสุขสอดคล้องกับแนวคิดของ พรชัย ภาพันธ์ (2547) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการงานด้านวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนเปรียบเสมือนบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ผลผลิตสินค้าออกมา คือ นักเรียนต้องเก่ง ดี มีความสุข สิ่งที่จะทำให้งานวิชาการสำเร็จได้นั้นคือ การนิเทศการศึกษา

1.3 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรพบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรกำกับ ดูแลการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแต่สาระการเรียนรู้ กำหนดตัวบุคคลในการประสานงานด้านการใช้หลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใช้เอง บางแห่งมี

ความตระหนักเข้าใจว่า เมื่อใช้หลักสูตรไปสักระยะหนึ่งควรจะต้องมีการประเมินตรวจสอบว่ามีข้อดี ข้อบกพร่อง ตรงจุดไหนบ้าง เมื่อพบก็แก้ไขพัฒนาปรับปรุง และใช้ต่อไป หากเป็นข้อดี สถานศึกษาหลาย ๆ แห่งอาจมีวิธีการ ประเมินหลักสูตรที่แตกต่างกันไปประเด็นของความเข้มข้นของการตรวจสอบประเมิน และความเป็นระบบ ของการประเมิน สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เห็นแนวทางการประเมินหลักสูตรที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ (2548) และ ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2547) กล่าวว่าผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการ หรือมีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน ควรมีความรู้ในเรื่องหลักสูตรและการบริหารการเรียนการสอน เพื่อ พัฒนานักเรียน

1.4 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้มีการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบจุดเด่นจุด ด้อยทางด้านการเรียนของนักเรียนและใช้ผลจากการทดสอบเพื่อจัดโครงการสอนพิเศษให้เหมาะสมกับนักเรียน เช่น การสอนซ่อมและการสอนเสริม จัดระบบให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครอง ทราบอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ในปัจจุบัน การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ มีมากขึ้น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และการรายงานผลการจัด การศึกษาต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความจำเป็นมาก สอดคล้องกับแนวคิดของชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2547) ได้ สรุปลงจากการศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยพัฒนาภาวะผู้นำทางการศึกษาแห่งชาติของ สหราชอาณาจักร เกี่ยวกับ ภาระหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่ไว้ว่า ครูใหญ่มีหน้าที่บริหารโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จและ ความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกคน ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูใหญ่ต้องรับผิดชอบต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง ยกย่องมาตรฐานในการเรียนการสอน ให้โอกาสผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน และการปฏิบัติงานของ ครูใหญ่จะปรากฏผลดังนี้ (1) โรงเรียนต้องมีบรรยากาศเชิงบวก (2) นักเรียนต้องมีความก้าวหน้าในการเรียนให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (3) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่ตนเองสอนเป็นอย่างดี (4) ผู้ปกครอง มีความชื่นชมในการทำงานร่วมกับโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่จะนำไปสู่ความชื่นชมในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน (5) คณะกรรมการโรงเรียน ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านคุณภาพของการเรียนการสอน และการบรรลุมาตรฐานการเรียน

1.5 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ใน ระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดให้มีการบันทึกการเข้าสอนอย่างละเอียด ควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการสอนแทน เมื่อครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอน ตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อดูว่าครูได้ใช้ เวลาในการสอนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ให้โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนหรือมาตรการในการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เช่น จัดทำคำสั่ง แต่งตั้งหรือมอบหมายงานสอนแทนกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถมาทำการสอนได้ กำหนดการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนของ ผู้บริหาร และแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนได้ สอดคล้อง กับแนวคิดของเดวิสและโทมัส Davis and Thomas (1989) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้เวลาในห้องเรียนของครู

โดยทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ครูควรใช้เวลากับนักเรียนเป็นกลุ่มจะดีกว่าเป็นรายบุคคล มีการสอนและการควบคุมอย่างใกล้ชิดรวมทั้งการจัดระเบียบในห้องเรียน ใช้เวลาในด้านการสอน 50 % และการตรวจสอบความก้าวหน้าอีก 35 % และจากการวิจัยครูมีประสิทธิภาพโดยศึกษาจากลักษณะและพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียนที่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน พบว่าครูใช้เวลาในการสอน ดังนี้ (1) ใช้เวลาส่วนมากในการสอนโดยกำหนดเวลาที่เหมาะสมให้กับนักเรียน (2) สอนเนื้อหาวิชาตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (3) ใช้เวลาทั้งหมดในห้องเรียนในด้านการสอนและการดูแลการทำงานของนักเรียน (4) ใช้เวลาส่วนน้อยในการว่ากล่าวและอบรมด้านระเบียบวินัยของนักเรียน (5) ให้นักเรียนใช้เวลาเหมาะสมในการเรียนหรือประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ (6) ให้นักเรียนเอาใจใส่ในบทเรียนและทำการบ้านตามเวลาที่กำหนด (7) ให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกการอ่านออกเสียงและอภิปรายในห้องเรียน

1.6 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล เยี่ยมชั้นเรียน เพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ปัญหาต่าง ๆ จัดสอนซ่อมเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ได้ให้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับครูและนักเรียน เพื่อสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน และศึกษาปัญหา ความต้องการของครู และนักเรียน เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย บุญบันดาล (2538) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สรุปไว้ว่า การที่ผู้บริหารสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับครูและนักเรียน จะทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียน และก่อให้เกิดการสื่อสารที่มีความหมายระหว่างผู้บริหารกับครู ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนต่อไป

1.7 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเต็มที่ ตอบแทนครูด้วยการให้ความก้าวหน้าในวิชาชีพ เช่น การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ การให้โอกาสไปฝึกอบรม เป็นต้น ส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้ใช้ความสามารถและทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพราะการจูงใจคนในการทำงานก็เพื่อต้องการให้ได้ผลงานที่ดีและสูงขึ้น องค์การจะได้รับประโยชน์จากความสำเร็จในการทำงานของบุคลากร เป้าหมายของการจูงใจจึงต้องเน้นให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะทำได้ สอดคล้องกับแนวคิดของพะโยม ชินวงศ์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ นโยบายและการบริหาร สภาพการทำงาน ความเจริญเติบโต การยอมรับนับถือ เงินเดือนและความมั่นคงในงาน และยังสอดคล้องกับ สโตเนอร์ (อ้างถึงใน บุญช่วย ศิริเกษ, 2540 : 97) ได้ชี้ให้เห็นว่า การจูงใจมีความสำคัญต่อผู้บริหาร เพราะว่าผู้บริหารจะต้องทำงานกับคนและใช้บุคคลอื่น จึงจำเป็นจะต้องรู้และเข้าใจพฤติกรรมของผู้ร่วมงาน และรู้ว่าจะต้องสร้างอิทธิพลหรือชักจูงให้คนปฏิบัติงานตามที่พึงปรารถนาได้อย่างไร

1.8 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สนับสนุนครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน จัดให้มีการฝึกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน แจ้งข่าวสารหรือเผยแพร่บทความที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพให้ครูได้ทราบอยู่เสมอทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ได้ให้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร เพราะการที่ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบสอดคล้องกับแนวคิดของจูเซียส Jucius(1971) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความถนัด (aptitude) ทักษะ (skill) และความสามารถ (ability) ของบุคคลในองค์กรให้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

1.9 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการ เพื่อจัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียน ประกาศเกณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการให้นักเรียนครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นหรือช่วงชั้น เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ได้ดำเนินการให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ดังนั้นผู้นำการศึกษา จะต้องยกระดับผลการปฏิบัติงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรฐานเปรียบเทียบ (Bench Marking) ไว้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นระดับห้องเรียน ระดับหมวด ฝ่าย หรือระดับโรงเรียน โดยทุกฝ่ายร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานร่วมกันสอดคล้องกับแนวคิดของวราภรณ์ วัฒนกุลเจริญ (2543 : 104) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของมาตรฐานทางวิชาการเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งวิธีการหนึ่งที่จะทำให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับ คือ การประกันคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนพยายามที่จะเร่งรัดพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งจะเป็นผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

1.10 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทุกข้ออยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานดีเด่นของนักเรียนตามโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอ ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลงานทางด้านวิชาการดีเด่นโดยการประกาศเกียรติคุณ หรือลงข่าวในวารสารของ ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ หรือนักเรียนที่น่าชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ด้วยการให้เข้าพบพร้อมด้วยผลงานของนักเรียนและประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงพัฒนาการด้านการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 มีผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่จะหล่อหลอม

ความเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขให้กับผู้เรียนดังที่กรมวิชาการ โดยกองวิจัยทางการศึกษา ได้ทำการวิจัย เรื่อง วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุขของผู้เรียน ได้ผลสรุปว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สถานศึกษาจะต้องมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น เป็นกันเอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และมีการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพของสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดวิเชียร ชิวพินาย (2539) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องส่งเสริมความสามารถและทักษะภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน (Instructional Leadership) เป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพของนักเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีความรู้ และทักษะในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการเรียนการสอน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 นครศรีธรรมราช ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปีและครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะในการสอนไม่แตกต่างกันเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ได้มีการจัดอบรมครูทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในด้านการ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน การด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และการด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างต่อเนื่องและมีการติดตามครูผู้สอนในด้านงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับวิเชียร ชิวพินาย (2539) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องส่งเสริมความสามารถและทักษะภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน (Instructional Leadership) เป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพของนักเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีความรู้ และทักษะในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กรีนวูด Greenwood (1987) อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลายวัชร (2547) ซึ่งได้ศึกษาผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาของอเมริกา พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน การทำงานและคุณภาพของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 นครศรีธรรมราช ที่สอนในขนาดโรงเรียนต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่สอนในขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีทักษะในการสอนไม่แตกต่างกันเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ได้มีการจัดอบรมครูทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในด้านการ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน การด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และการด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างต่อเนื่องและมีการติดตามครูผู้สอนในด้านงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับวิเชียร ชิวพินาย (2539) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องส่งเสริมความสามารถและทักษะภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน (Instructional Leadership) เป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้และคุณภาพของ

นักเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีความรู้ และทักษะในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารจัดการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กรีนวูด Greenwood(1987) อ้างถึงใน ชัยรัตน์ หลายวัชร(2547) ซึ่งได้ศึกษาผู้บริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษาของอเมริกา พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน การทำงานและคุณภาพของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายกรณี ในสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือก หรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่างๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน โรงเรียนดีเด่น โรงเรียนในฝัน เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน. ปรินญาดุสิตบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). *พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา.* เลย : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย
- พรชัย ภาพันธ์. (2547). *คู่มือจัดการศึกษาด้วยภูมิปัญญาไทย. วารสารวิชาการ.* (กรกฎาคม 2545) 5: 2-3.
- พะโยม ชินวงศ์. (2543). *พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. (2548). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา โดยการประเมินและกระบวนการวิจัย. วารสารวิชาการ 8 (6) : 19-23.*
- วิเชียร ชิวพิมาย. (2539). *การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วิชัย บุญบันดาล. (2538). *พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- วรารณ วัฒนกุลเจริญ. (2543). *พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

David, Robin D. (1978). *Effective Schools and Effective Teacher*. New York : Allyn and Bacon.

Davis, Gary A., and Thomas, Margaret A. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Boston : Allyn and Bacon.

Jucius, Michael J. (1971). *Personnel Management*. 6th ed. Homewood : Richard D. Irwin.